
[2024-38-RE](#)

Causa 2024-38-RE

(Hernández Vizcaíno c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 250-2024. Recurs d'empara

Sentència del 18 d'octubre del 2024

BOPA núm. 119, del 30 d'octubre del 2024

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 7 de juny del 2024, per la representació processal de la Sra. Eloísa Hernández Vizcaíno, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció Civil 3 de la Batllia en el decurs del procediment de separació matrimonial seguit en la causa registrada amb el núm. Abreujat 3000158/2015, que derivaria en una presumpta vulneració del dret a un procés degut, en el vessant del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que reposi la recurrent en la plenitud del seu dret mitjançant l'adopció de les mesures necessàries i que declari que té dret a ser indemnitzada per la dilació soferta;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'acte del Tribunal Constitucional del 12 de juliol del 2024 que va admetre a tràmit aquesta causa sense efectes suspensius;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 2 de setembre del 2024, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Jean-Yves Caullet;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 3 de juny del 2015, el cònjuge de la Sra. Eloísa Hernández Vizcaíno va presentar una demanda de separació, en què sol·licitava la dissolució del règim econòmic matrimonial i l'assignació de l'ús del domicili conjugal, atès que ella l'havia abandonat, perquè ja disposava d'un altre habitatge.

1.2. El 17 de juny del 2015, la recurrent es va oposar per escrit a aquestes peticions i, al seu torn, va sol·licitar la separació, l'assignació del domicili conjugal, l'ús del vehicle, una pensió d'indemnització de 5.000,00 € mensuals i una indemnització per treball de 446.561,60 €, que s'especificaria un cop coneguts els beneficis de la societat del cònjuge pels exercicis 2014 i 2015.

1.3. El 15 de juliol del 2015, les parts van presentar les seves respectives al·legacions, així com els seus mitjans de prova.

1.4. El 26 d'abril del 2022, la recurrent va demanar al batlle que eliminés els obstacles per tal que es finalitzés la pràctica de les proves el més aviat possible, es tanqués aquesta fase del procediment i s'emplacés les parts per tal que presentessin les seves conclusions.

1.5. Atès que no va obtenir cap resposta, el 10 de maig del 2024, la recurrent va insistir per escrit al batlle que es podria vulnerar el dret a un judici de durada raonable, garantit per l'article 10 de la Constitució.

1.6. En absència de resposta, el 7 de juny del 2024, la representació processal de la Sra. Eloísa Hernández Vizcaíno va interposar un recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció Civil 3 de la Batllia en el decurs del procediment de separació matrimonial seguit en la causa registrada amb el núm. Abreujat 3000158/2015, que derivaria en una presumpta vulneració del dret a un procés degut, en el vessant del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la recurrent

- Per tal com no ha obtingut cap resposta a les seves peticions, ni tampoc cap decisió judicial que pugui ser impugnada davant els tribunals ordinaris, la recurrent manifesta que el recurs d'empara és l'única manera de fer valer el seu dret a un judici de durada raonable garantit per la Constitució.

- Al·lega que segons la jurisprudència del Tribunal Constitucional i la del Tribunal Europeu dels Drets Humans, el concepte de durada raonable s'avalua en funció de la complexitat del cas, de l'actitud de les parts i de l'actuació dels tribunals.

- En aquest cas, la recurrent declara que el seu divorci no presentava cap dificultat particular, que la

causa està en procés davant la Batllia des de fa 9 anys i que s'han presentat insistiments en diverses ocasions per intentar accelerar el procediment.

- També assenyala que, segons la jurisprudència del Tribunal Constitucional i la del Tribunal Europeu dels Drets Humans, la càrrega de treball o la manca de mitjans materials de la justícia no es poden invocar davant el dret constitucional a un judici de durada raonable.

- En conclusió, demana al Tribunal Constitucional que declari que s'ha vulnerat el seu dret a un judici de durada raonable garantit per la Constitució i que declari el seu dret a la indemnització corresponent.

2.2. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal reconstrueix la cronologia dels fets, assenyalant que ni la complexitat del cas, ni l'actitud de les parts poden explicar la magnitud del retard.

- Així mateix, assenyala que s'ha demostrat la inactivitat del poder judicial i la seva falta de resposta a les peticions de la recurrent, i, per tant, no s'oposa a la demanda d'empara.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. Pel que fa al dret a un judici de durada raonable, garantit per l'article 10 de la Constitució, el Tribunal Constitucional ha establert una jurisprudència clara d'acord amb els principis del Tribunal Europeu dels Drets Humans.

3.2. D'aquesta jurisprudència es desprèn que, en absència de terminis processals fixats per la llei, la durada raonable s'ha de valorar en funció de la complexitat de la causa, de la seva naturalesa, de l'actitud de les parts i de l'acció de la Justícia.

3.3. En aquest cas, el procediment de separació matrimonial en qüestió no comporta cap complexitat particular, no hi ha cap element que posi en dubte l'actitud de les parts, i la durada del procediment que està pendent des de fa 9 anys, sorgeix únicament, com també assenyala el Ministeri Fiscal, de la manca d'acció i de reacció dels tribunals.

3.4. D'això se'n deriva, per consegüent, la vulneració del dret de la recurrent a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

3.5. Finalment, de conformitat amb l'article 92.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, es reconeix a la recurrent el dret a obtenir una indemnització per raó de la dilació indeguda que podrà demanar davant la jurisdicció ordinària.

3.6. L'estimació del recurs d'empara determina que no sigui procedent cap condemna en costes (article 92.4 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional *a contrario*).

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Estimar el recurs d'empara interposat per la representació processal de la Sra. Eloísa Hernández Vizcaíno contra la inactivitat de la Secció Civil 3 de la Batllia en el decurs del procediment de separació matrimonial seguit en la causa registrada amb el núm. Abreujat 3000158/2015.

2. Declarar que s'ha vulnerat el seu dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

3. Declarar que la recurrent té dret a ser indemnitzada en la quantia que determini la jurisdicció ordinària mitjançant el procediment adient.

4. Declarar que l'estimació del recurs comporta que la imposició de costes no sigui procedent.

5. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal de la recurrent, a la Batllia i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 18 d'octubre del 2024.

Joan Manel Abril Campoy

President

Josep-D. Guàrdia Canela Jean-Yves Caillet

Magistrat Magistrat

